

เพลิน'พีรภัณฑท์

ISSN 1906-1997

ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2553

- เปิดเล่ม
- นิทรรศการเทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว "ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ"
- นิทรรศการ "โลกสีเงิน" ครั้งที่ 3 หัวข้อ "โลกไร้ถนนแบบพอเพียง"
- นิทรรศการหัวหิน - กรุงเทพฯ 2010
- สาขาที่หนึ่ง - หนึ่งพัน
- บัญชีเดินสะพัด : บัญชีแรกเริ่มของแมงกีสยาม
- เงินกระดาษ : แมงกีสยามของสยาม
- ตราตั้งพระครุฑพ่าห์
- คุณากรณ์ กฤษณามระ
- ห้องรับแขก
- "พิพิธภัณฑท์ราเม็ง" อร่อยและมีชีวิต
ณ แดนอาทิตย์อุทัย
- กระจายข่าว

เปิดเล่ม

อัจฉรา เกษมศรี ณ อยุธยา

เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครบรอบ 83 พรรษา 5 ธันวาคม 2553 ข้าพระพุทธเจ้าและกองบรรณาธิการ จุลสารเพลิน'พิพิธภัณฑ์ ขออัญญาภาพแห่งคุณพระศรี-รัตนตรัย และสรรพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก โปรดดลบันดาลประทานพรชัยมงคลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญ สถิตเป็นพระมิ่งขวัญ ร่วมเกล้าปลางข้าพระพุทธเจ้า เหล่าพสกนิกรตราบนานกาล ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

วันเวลาแต่ละเดือนช่างผ่านไปอย่างรวดเร็ว ปีเก่ากำลังจะผ่านไป ปีใหม่กำลังจะเข้ามา ขณะเดียวกัน การทำจุลสารออกมาแต่ละฉบับก็มาถึงมือคุณผู้อ่านนั้น ต้องผ่านขั้นตอนมากมาย เมื่อเสร็จสมบูรณ์มาแต่ละฉบับ ทีมงานก็ยังคิดว่าต้องสรรหาเรื่องราวที่ดีๆ มานำเสนอให้ท่านผู้อ่านอีกในเล่มต่อไป

“จุลสารเพลิน'พิพิธภัณฑ์” ฉบับนี้ เป็นฉบับบอกลาปีเก่า เริ่มต้นปีใหม่ ซึ่งมีเนื้อหาที่น่าสนใจเช่นเดิมและในส่วน ของพิพิธภัณฑ์ธนาคารไทยก็ยังจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในระหว่างสามเดือนที่ผ่านมาและได้รับการตอบรับที่ดีเยี่ยมจากผู้เข้ามาเยี่ยมชม อาทิเช่น “นิทรรศการหัวหิน - กรุงเทพฯ 2010” “นิทรรศการโลกสีเขียว ครั้งที่ 3 หัวข้อ โลกร้อนแบบพอเพียง” และ นิทรรศการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” นอกจากนี้ ยังมีเรื่องราว สาระที่สำคัญมากมายเกี่ยวกับธนาคาร ไทยพาณิชย์ในอดีตจนถึงปัจจุบันมาเล่าสู่กันฟังอย่างเช่น สาขาที่หนึ่ง - หนึ่งพัน บัญชีเดินสะพัด เงินกระดาษ

ตราตั้งพระครุฑพ่าห์ และผู้จัดการคนไทยที่บริหาร ธนาคารไทยพาณิชย์ยาวนานที่สุด ท่านก็คือ คุณอาภรณ์ กฤษณามระ นอกจากนี้ยังมีพิพิธภัณฑ์ของประเทศ ญี่ปุ่นที่อยากให้คุณอ่านได้สัมผัส “พิพิธภัณฑ์ราเม็ง”

ท้ายสุด...สุดท้าย...ในโอกาส “ส่งท้ายปีเก่า...ต้อนรับปีใหม่” กองบรรณาธิการจุลสาร “เพลิน'พิพิธภัณฑ์” ขออวยพรให้คุณผู้อ่านประสบแต่ความสุข ความสำเร็จ และสิ่งที่ดีในชีวิต มีสุขภาพแข็งแรง มีจิตใจแจ่มใส เพื่อฟันฝ่าอุปสรรคทั้งปวงได้

เริ่มต้น ความตั้งใจ ในสิ่งดี
เริ่มวันนี้ “ไปด้วยกัน” วันปีใหม่
ให้ความมืด แผ่กว้าง “ไปได้ไกล”
เพื่อสิ่งลม ที่ยิ่งใหญ่...อันงดงาม

จันทร์เพ็ญ จันทร์หา ผู้ประพันธ์

ขอต้อนรับปีกระต่ายน้อย...สวัสดิ์ปีใหม่ 2554

สารบัญ

เปิดเล่ม	02
นิทรรศการเทิดพระเกียรติ	04
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	
“ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”	
นิทรรศการ “โลกสีเงิน” ครั้งที่ 3 หัวข้อ	06
“โลกร้อนแบบพอเพียง”	
นิทรรศการทิวหิน - กรุงเทพฯ 2010	08
สามเดือนคำ	09
เล่าใหม่	11
การเดินทางของเงินตรา	13
ชวนกันรู้เขาคูหาจุดหมายเหตุ	14
รู้เรื่องราว	16
ห้องรับแขก	18
เพื่อนพิพิธภัณฑ	20
กระจายข่าว	22
ใบสมัครสมาชิก	23

ที่ปรึกษา
บรรณาธิการบริหาร
บรรณาธิการ
กองบรรณาธิการ

องค์อร อากาศ ณ อุษรยา
สาโรช อินทรครรชิต
อัจฉรา เกษมศรี ณ อุษรยา
ชฎาดวง สุวรรณทัต
จันทร์เพ็ญ จันทนา
กันหา อำนวย
รัตนา ตีรรักษา
จิรจิตร์ บุญซ้ำ
เยาวพา นิลพันธุ์
ปรียพรรณ วรธนระวาสิน

นิทรรศการเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”

จิรจิตร มุกข์คำ

ก่อนอื่นต้องขอกล่าวสวัสดิ์ปีใหม่ค่ะ ตอนรับปีเถาะปีกระต่ายน้อย ในช่วงปลายปีที่ผ่านมารักษาการไทยพาณิชย์ได้จัดนิทรรศการ **“ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ”** เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ซึ่งนับว่าเป็นเดือนแห่งความปลื้มปิติและความสุขของพสกนิกรชาวไทย

ภายในนิทรรศการถ่ายทอดเรื่องราวพระราชดำริและพระราชกรณียกิจ ซึ่งถือเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นแก่ประชาชนชาวไทย ได้แก่ โครงการฝนหลวง ซึ่งพระองค์ทรงงานเรื่องฝนหลวงมานานกว่า 54 ปี เพื่อแก้ปัญหาความแห้งแล้ง การขาดแคลนทรัพยากรน้ำในพื้นที่การเกษตร เกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ การตัดไม้ทำลายป่า พระองค์พระราชทานแนวพระราชดำริ เขັดแถม (Check Dam) และหญ้าแฝกเพื่อช่วยในการอุ้มนดิน ชักน้ำ และชะลอน้ำ

รวมทั้งได้พระราชทานทฤษฎีแก้งดิน เพื่อแก้ปัญหาการเพาะปลูกของเกษตรกร อีกทั้งทรงพระราชทานโครงการแก้มลิง เพื่อบรรเทาอุทกภัยที่อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชุมพร

จะเห็นได้ว่าพระองค์ท่านทรงงานด้วยความเหน็ดเหนื่อยพระวรกาย เพื่อให้ประชาชนของพระองค์ได้พบกับความผาสุก ซึ่งจะขอยกข้อความจากบันทึกความทรงจำของพลตำรวจเอกวชิรฐ เดชกุญชร ในหนังสือ รอยพระยุคลบาท ที่ทรงกล่าวไว้ว่า **“ปิดทองไปข้างหลังพระเรื่อยๆ แล้วทองจะล้นออกมาที่หน้าพระเอง”**

การแสดงนิทรรศการได้นำเสนอโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งจัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 7 รอบ และเพื่อเป็นการสืบสานแนวพระราชดำริที่จะสร้าง

ความร่วมมือร่วมใจ เพื่อพัฒนาชุมชนของตนให้เข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ภายในนิทรรศการยังได้นำเสนอแนวคิด และการดำเนินงานของศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ จังหวัดนครนายก ซึ่งได้เสนอแนวคิด “คนเอาถ่าน” และ “คนมีไฟ” ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องของการใช้พลังงานทดแทน และแนวพระราชดำริอื่นๆ เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์จากถ่าน การปั้นอิฐจากดิน การรู้จักพืชให้น้ำมัน และกระบวนการผลิตไบโอดีเซล นอกจากนี้ยังมีการจำลองกังหันน้ำชัยพัฒนา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงได้รับแรงบันดาลใจพระราชหฤทัยจากลูกหรือเครื่องวิดน้ำขนาดใหญ่ทำจากไม้ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเสีย

นับตั้งแต่พระองค์เสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติ ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์นานัปการ เพื่อความสุขของประชาชน ทรงใช้เวลาส่วนมากเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเกษตรกร เพื่อพระองค์จะได้หาแนวทางแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนด้วยพระองค์เอง นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น และทรงเป็นศูนย์รวมชาวไทยทั้งชาติ ทั้งในยามสงบสุขหรือแม้แต่ในสภาวะคับขัน

นิทรรศการเทิดพระเกียรติ “ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” จัดแสดงตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2553 ถึงวันที่ 14 มกราคม 2554 จึงขอเชิญชวนทุกท่านมาชมเรื่องราวดีๆ ได้ที่พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย นะคะ

นิทรรศการ

“โลกสีเงิน” ครั้งที่ 3 หัวข้อ “โลกร้อนแบบพอเพียง”

รัตนา ตีร์ภษา

พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ร่วมกับองค์การพิพิธภัณฑิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพพช.) จัดนิทรรศการ “โลกสีเงิน” ครั้งที่ 3 หัวข้อ “โลกร้อนแบบพอเพียง” เพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน กระตุ้นให้เยาวชนรู้จักการปรับตัว ร่วมแรงร่วมใจในการช่วยกันบรรเทาภาวะโลกร้อน ณ พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่ ระหว่างวันที่ 4 - 26 พฤศจิกายนที่ผ่านมา นิทรรศการนี้ประกอบด้วยนิทรรศการขององค์การพิพิธภัณฑิทยาศาสตร์แห่งชาติเรื่อง “โลกร้อนแบบพอเพียง” นิทรรศการของธนาคารไทยพาณิชย์เรื่อง “ไทยพาณิชย์ชวนกันทำดี : ลดโลกร้อน” และได้รับความอนุเคราะห์จาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิงห์ อินทรชูโต นำชุดโซฟาที่ทำจากเครื่องแบบพนักงานซึ่งเป็นชุดเครื่องแบบเดิมและพนักงานไม่ใช้แล้วมาจัดแสดง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรม Walk Rally สำหรับเยาวชนได้ร่วมสนุกตลอดระยะเวลาการจัดงานด้วย

ในพิธีเปิดนิทรรศการมีการเสวนาเรื่อง “โลกร้อนแบบพอเพียง” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน คือ ดร. พิชัย สนแจ้ง ผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑิทยาศาสตร์แห่งชาติ ดร. พงษ์วิภา หล่อสมบูรณ์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมตลาดคาร์บอน องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิงห์ อินทรชูโต หัวหน้า

ศูนย์ปฏิบัติการออกแบบจากเศรษฐศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคุณชาติรี ลิขณะพิชิตกุล ผู้จัดการกิจกรรมองค์กรเพื่อสังคม ธนาคารไทยพาณิชย์ นอกจากนี้ทั้ง 2 หน่วยงานยังมุ่งเน้นสร้างความตระหนักรู้ต่อสาธารณชน โดยจัดพิมพ์จุลสาร “โลกร้อนแบบพอเพียง” เพื่อแจกจ่ายให้กับผู้ร่วมงานและผู้ที่สนใจด้วย

ปัจจุบันปัญหาสภาวะโลกร้อนเป็นปัญหาใหญ่ที่เราทุกคนได้รับผลกระทบอย่างแน่นอน จากสภาพอากาศที่ร้อนขึ้น ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น น้ำท่วม ฤดูกาลเปลี่ยนแปลง ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น บางแห่งเกิดภาวะแห้งแล้ง ส่งผลกระทบถึงอาหารและทรัพยากรต่างๆ

ที่ใช้ในการดำรงชีวิต จากปัญหาเหล่านี้ การลดโลกร้อนจึงเป็นเรื่องสำคัญและใกล้ชิดที่เราสามารถช่วยกันบรรเทาปัญหานี้ได้ นิทรรศการนี้จะช่วยให้ผู้เข้าชมได้ทราบถึงสาเหตุของภาวะโลกร้อน และวิธีช่วยกันลดปัญหานี้เพื่อให้โลกนี้น่าอยู่ต่อไปอีกนานๆ

งานนี้ผ่านไปแล้ว ใครที่มิได้มาชมก็ไม่ต้องเสียใจค่ะ ขอถ่ายภาพงานนิทรรศการมาให้ชมกันในจุลสารฉบับนี้ค่ะ

นิทรรศการ

หัวหิน - กรุงเทพฯ 2010

ธวัช ตรีภวา

เมื่อวันที่ 16 กันยายน - 29 ตุลาคม 2553 ที่ผ่านมา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รัตนาคารไทย รัตนาคารไทยพาณิชย์ ร่วมกับ กลุ่มศิลปินหัวหิน นำโดย อาจารย์ทวี เกษางาม จัดแสดงนิทรรศการศิลปะ “หัวหิน - กรุงเทพฯ 2010” เพื่อนำเสนอผลงานจิตรกรรม ประติมากรรมที่มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น สะท้อนมุมมอง วิถีชีวิต ทิวทัศน์และแรงบันดาลใจของศิลปินที่มีต่อหัวหิน กว่า 70 ผลงานมาจัดแสดงที่นี่เพื่อให้เราชาวกรุงเทพฯ ได้ชมกัน จุลสารเพลินพิพิธภัณฑสถานฯ ฉบับนี้ก็ไม่ว่าพลาดที่จะ นำภาพบรรยากาศงานนิทรรศการมาให้ชมด้วย

สามเดือนคำ

สาขาที่หนึ่ง - หนึ่งพัน

ธิดา ตีรโกษา

คอลัมน์ สามเดือนคำ ฉบับนี้ ขอเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับธนาคารไทยพาณิชย์ หลายท่านอาจได้เห็นการประชาสัมพันธ์ของธนาคารที่แจ้งว่า ได้มีการเปิดสาขาหนึ่งพัน ซึ่งมีแนวคิดให้สาขานี้เป็นธนาคารในสวน ที่ศูนย์การค้าพาราไดซ์ พาร์ค ถนนศรีนครินทร์ และมีการออกผลิตภัณฑ์เงินฝากเพื่อฉลองการเปิดสาขาครบ 1,000 สาขา ทำให้นึกสงสัยว่าในอดีตสาขาแรกอยู่ที่ใด ผู้เขียนจึงขอนำเรื่องการจัดตั้งสาขาแรกในประวัติของธนาคารมาเล่าให้ฟังกันค่ะ

ธนาคารไทยพาณิชย์เดิมคือบริษัทแบงก์สยามกัมมาจล พุนจำกั๊ด ได้เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2449 ที่ตำบลบ้านหม้อ ปากคลองตลาด กิจการเจริญก้าวหน้า ในปี พ.ศ. 2453 ได้ย้ายสำนักงานใหญ่มาที่ตลาดน้อย ริมน้ำเจ้าพระยา ต่อมาได้มีการเปิดสาขาแรกในกรุงเทพฯ ที่ย่านท่าหน้าราชวงศ์ ซึ่งเป็นย่านธุรกิจการค้าที่สำคัญ มีพ่อค้าประชาชนเป็นจำนวนมาก เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2455 โดยมีสำนักงานร่วมกับบริษัทแบงก์เงินสยาม พุนจำกั๊ด อยู่ใกล้ท่าหน้าราชวงศ์ การจัดตั้ง

ธนาคารสาขานับเป็นการวางรากฐานการพัฒนาระบบ
สาขาธนาคารไทย ต่อมาสาขานี้ได้ปิดบริการไปเมื่อ
วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2456

ส่วนสาขาในภูมิภาคสาขาแรกคือสาขาทุ่งสง จังหวัด
นครศรีธรรมราช เริ่มเปิดบริการเมื่อปี พ.ศ. 2463 เพื่อ
ให้บริการแก่พ่อค้าในแถบภาคใต้ ซึ่งมีการขยาย
การเดินทางรถไฟภาคใต้ไปจนถึงทุ่งสง ทำให้การพัฒนา
พื้นที่นี้ให้เป็นชุมชนสองข้างทางรถไฟ และเป็นศูนย์กลาง
ธุรกิจการค้า โดยเฉพาะกิจการเหมืองแร่ในขณะนั้นซึ่ง
คุณอาภรณ์ ฤกษ์นามระได้เล่าเรื่องของสาขาทุ่งสงไว้ว่า
“ธนาคารได้เช่าตึกแถวอยู่ 2 หลังด้วยกัน ห้องทำงาน
ของธนาคารเป็นอย่างไรเรียกกันว่าพอใช้การได้ มี
เคาน์เตอร์ มีลูกกรง มีช่องรับเงิน-จ่ายเงิน ... มีบ้านพัก
ให้ผู้จัดการอยู่ด้วย การเดินทางไปรษณีย์สะดวกซึ่ง
สำนักงานใหญ่ได้ส่งมาให้ทางไปรษณีย์ ตอนที่ไปรับ
เงินจากไปรษณีย์นี้ ดูๆ เป็นที่น่าตื่นเต้น ผมยังเสียดาย
ที่ไม่มีโอกาสให้คนถ่ายภาพไว้ เจ้าหน้าที่ของเราเมื่ออยู่ 4
คนด้วยกัน คือ ตัวผมเองหนึ่ง หัวหน้าเสมียนคนหนึ่ง
(แต่ว่าหัวหน้าเสมียนไม่มีเสมียนลูกน้อง ตัวเองเป็นทั้ง
หัวหน้าและลูกน้อง) พนักงานรับใช้คนหนึ่ง และยาม
คนหนึ่ง ซึ่งในสมัยก่อนนี้ ยามเราใช้แขกเมื่อถึงเวลา
ไปรษณีย์ จำเป็นต้องปิดธนาคารชั่วคราว และในขณะ
เดียวกันได้ขอร้องให้ยืมอินชอยและปันทินหล่า (ร้าน
ข้างเคียง) ช่วยดูแลสำนักงานของสาขาไว้ด้วย แล้ว
คณะทุ่งสง ก็ตรงไปยังไปรษณีย์ขอรับเงินที่ส่งนั้นมา
การเดินทางไปรษณีย์สะดวกนี้ น่าดูมาก แขกยามถือพลอง
นำหน้า พนักงานเอาถุงใส่ธนบัตรพาดไหล่เดินตาม
หัวหน้าเสมียน และผมเดินเป็นอันดับสุดท้าย การอยู่

หัวเมืองโดยมากมักจะถือไม่เท่ากัน ผมเองก็ถือไม่เท่า
เป็นอาวอุป้องกันเดินตามหลัง การเดินกลับมานั้นถึง
แม้จะไม่สู้ไกลนัก แต่ถ้ามีคนมาคอยดูก็อุ่นใจ เพราะ
ปลอดภัยแน่ แต่ถ้าตอนไหนไม่มีคนอยู่ ใจคงไม่สู้ดี
เหมือนกัน ภาพเดินนี้มานึกเทียบกับสมัยปัจจุบันแล้ว
คงจะเป็นภาพประวัติศาสตร์อย่างแน่นอน”

อย่างไรก็ดี ภายหลังเปิดบริการได้สิบปีกว่า เส้นทาง
รถไฟสายใต้ได้ขยายไปเชื่อมกับหัวเมืองมลายู ปริมาณ
ธุรกิจที่ทุ่งสงจึงลดลงเป็นลำดับ ธนาคารก็จำเป็นต้อง
ปิดกิจการของสาขาทุ่งสงเมื่อปี พ.ศ. 2475

และธนาคารก็ได้ขยายกิจการ จัดตั้งสาขาเพิ่มเติม
เรื่อยมา โดยเริ่มจากภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่
ลำปาง และจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศ และได้มีการตั้ง
สาขาทุ่งสงขึ้นอีกครั้งเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2517
ที่บริเวณถนนชัยชุมพล ตำบลปากแพรก ไม่ได้อยู่
ริมทางรถไฟเช่นเดิม

จนมาถึงปัจจุบัน ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารแห่งแรก
ของคนไทย มีสาขาจำนวนมากที่สุดในระบบธนาคาร
พาณิชย์ในประเทศไทย คือ 1,019 สาขา (ณ วันที่ 30
ธันวาคม 2553) ทั่วทุกจังหวัดของประเทศไทย เพื่อให้
บริการอย่างทั่วถึงและให้ผู้ใช้บริการมีความสะดวก
มากขึ้น

พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย ได้จัดแสดงภาพสาขาทุ่งสง
และจำลองสาขาหนึ่งพัน ธนาคารในส่วนมาไว้ที่นี่ด้วย
หากท่านใดสนใจก็สามารถแวะเวียนมาเยี่ยมชมได้คะ

ที่มา :

นวพร เรืองสกุล. 100 ปี จากบุคคลิกสัญไทยพาณิชย์. กรุงเทพฯ : ธนาคารไทยพาณิชย์, 2550.

เล่าใหม่

บัญชีเดินสะพัด : บัญชีแรกเริ่มของแบงก์สยามฯ

กัทธา อำนวย

“ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึง ความสุข ความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น”

สวัสดีปีใหม่ค่ะ ขอน้อมนำพระราชดำรัสพระราชทาน ในพระราชพิธีอภิเษกนาภิเษก ทรงครองราชย์ครบ 50 ปี ของในหลวงมาให้ทุกท่านได้อ่านเพื่อเป็นสิริมงคลกับชีวิตกันในปีนี้

ฉบับที่ผ่านมาได้เสนอเรื่องบัญชีคอมพิวเตอร์ไปแล้ว ฉบับนี้ผู้เขียนจึงขอเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับบัญชีเดินสะพัดหรือในอดีตแบงก์สยามกัมมาจลเรียกว่า บัญชีกระแสรายวัน ซึ่งเป็นบัญชีอีกประเภทหนึ่งที่ธนาคารได้ให้บริการมาตั้งแต่แรกเริ่มดำเนินการ

บัญชีเดินสะพัดคืออะไร? ในปัจจุบัน บัญชีเดินสะพัดหรือบัญชีกระแสรายวันก็คือบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้กับธนาคาร และสั่งจ่ายเงินออกจากบัญชีด้วยเช็คเพื่อความสะดวกในการจ่ายเงินโดยไม่ต้องโอนเงินสด ไม่ต้องขนเงินจำนวนมากไปให้กับผู้รับเงิน และมีความ

ปลอดภัย เนื่องจากผู้สั่งจ่ายเงินสามารถระบุผู้รับเงินได้ ส่วนในอดีต บัญชีเดินสะพัดเป็นอย่างไร? ขอนำมาเล่าใหม่ให้ฟังกันดังนี้ค่ะ

เมื่อพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นมতিศรราชหฤทัย ทรงเริ่มดำเนินการธนาคารทดลองในชื่อบุคคลิกย์ เมื่อเดือนตุลาคม ร.ศ. 123 (พ.ศ. 2447) ทรงสนับสนุนให้มีการใช้เช็คมาแต่ต้น ดังความกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตอนหนึ่งว่า “...ด้วยเหตุว่าแม้ถึงทางจ่ายแน่แกใจอยู่แล้วว่ามีที่จ่าย แต่การฝากนั้นยังทราบไม่ได้ ถ้าการฝากไม่มีพอแล้วก็ ยอมให้การจ่ายไม่ล่าเรออยู่ตามธรรมดา...” ดังนั้นจึง “...ได้ดำเนินการต่อมาจนถึงเดือนมกราคม 123 จึงได้ เปิดทำบัญชีเครดิตแอกเคาน์ต...” ซึ่งการที่บุคคลิกย์ สามารถให้บริการด้านบัญชีกระแสรายวันได้นั้น เป็นเครื่องบ่งบอกถึงฐานะทางการเงินว่ามีความมั่นคงสูงมาก แม้เริ่มเปิดดำเนินการได้เพียง 4 เดือน

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนไทยหันมาใช้เช็คมากขึ้น โดยเปิดบริการบัญชีกระแสรายวันนั้น ในระยะแรก แบงก์สยามกัมมาจลได้จ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินฝาก

ประเภทนี้สูงกว่าของธนาคารต่างประเทศ ซึ่งนโยบายการตลาดนี้สามารถดึงดูดลูกค้าจากธนาคารต่างประเทศซึ่งเดิมผูกขาดบริการนี้อยู่ ดังหลักฐานที่ปรากฏในหนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ของกรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย ตอนหนึ่งว่า “...ประโยชน์ที่แบ่งกันรับจากรัฐบาลก็คือได้เปิดบัญชีคเรนต์แอกเคาน์ต ในบรรดาเงินของคัสตอมเมอร์ที่ใช้แก่รัฐบาล แลรัฐบาลออกเขากจ่ายเงินต่างๆ ก็รับจ่ายเงินไปตามเขกแล้วหักบัญชีกับแบงก์อื่นๆ ที่อยู่แต่จ่ายดอกเบี้ยให้ร้อยละ 2 ซึ่งสูงกว่าแบงก์ฝรั่งที่อยู่...”

ซึ่งผลจากการพยายามสนับสนุนให้หน่วยงานราชการใช้เช็คแทนเงินสดนั้น ได้มีส่วนช่วยลดภาระของรัฐบาลไปได้มาก ทั้งยังลดความเสี่ยงของหน่วยงานราชการในการเก็บเงินสดโดยการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันอีกด้วย

ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งเป็นแบงก์สยามกัมมาจลแล้ว จึงมีการลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากบัญชีกระแสรายวันเพื่อมิให้มีความแตกต่างจากธนาคารอื่นๆ มากนัก แต่ผลจากการลดอัตราดอกเบี้ย ก็ได้กระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือและความนิยมของลูกค้า ในทางตรงกันข้ามกับปรากฏว่าการดำเนินงานด้านบัญชีกระแสรายวันของแบงก์สยามกัมมาจลเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีลูกค้าชาวไทยและชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น

การเป็นธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งแรกที่ริเริ่มให้บริการด้านเงินฝากกระแสรายวัน ทำให้แบงก์สยามกัมมาจลต้องคิดค้นรูปแบบการลงบัญชีประเภทนี้เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้บริการของคนไทย รวมทั้งออกแบบลักษณะของเช็คที่เป็นมาตรฐานไทย ซึ่งเป็นแบบอย่างให้แก่ธนาคารพาณิชย์ของไทย ที่กำเนิดตามมาในยุคหลังได้ใช้เป็นแนวทางในการให้บริการด้านนี้

ที่มา :

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด. **สยามกัมมาจล**. กรุงเทพฯ : ธนาคาร, 2530.

ในการสร้างความเชื่อถือในเช็คนั้น แบงก์สยามกัมมาจลวางนโยบายไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดให้ผู้ที่ต้องการเปิดบัญชีกระแสรายวันต้องเป็นผู้ที่มีฐานะที่เชื่อถือได้ และผลจากการนี้ทำให้เช็คของลูกค้าแบงก์สยามกัมมาจลซึ่งเรียกกันในยุคนี้ว่า “เช็คเขียว” เป็นเช็คที่เชื่อถือได้

ด้านการหักบัญชีจากบัญชีกระแสรายวันนั้น เมื่อแรกยังคงเป็นการหักบัญชีเฉพาะในธนาคาร คือผู้ที่ได้รับเช็คของธนาคารใดก็ต้องไปขึ้นเงินกับธนาคารนั้น ต่อมาภายหลังจึงเริ่มมีการหักบัญชีระหว่างธนาคาร โดยสาขาของธนาคารต่างประเทศและแบงก์สยามกัมมาจล ต่างฝากเงินในบัญชีของตนไว้กับธนาคารอื่นทุกธนาคาร เพื่อให้ลูกค้าที่ได้รับเช็คไม่ว่าจะเป็นของธนาคารใด สามารถนำเช็คนั้นฝากเข้าบัญชีของตนในธนาคารที่ใช้บริการอยู่ได้ทันที และเมื่อสิ้นเวลาทำการ พนักงานของแต่ละธนาคารก็จะนำเช็คที่ได้รับในวันนั้นๆ ไปทำการหักบัญชีกับธนาคารเจ้าของเช็คต่อไป

การหักบัญชีในลักษณะดังกล่าวดำเนินต่อเนื่องมาจนถึงปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 จนกระทั่งธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งเพิ่งถือกำเนิดขึ้นระหว่างนั้น ได้เข้ามามีบทบาทเป็นผู้ดูแลการหักบัญชีระหว่างธนาคาร จึงทำให้ระบบเดินหักบัญชีหมดไป

ธนาคารไทยพาณิชย์เปลี่ยนชื่อบัญชีเงินฝากกระแสรายวันเป็นบัญชีเดินสะพัด ตามด้วยคำที่ใช้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ที่ได้ตราชำระใหม่ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2472 และเพื่อให้ระบบการหักบัญชีมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น ทั้งยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้แก่พนักงานของธนาคารในการหักบัญชีให้ลูกค้า ในปี พ.ศ. 2526 ธนาคารได้นำเอาระบบการแยกเช็คและหักบัญชีผู้ส่งจ่ายอัตโนมัติโดย MICR (Magnetic Ink Character Recognition) เข้ามาใช้ นับเป็นก้าวสำคัญขั้นหนึ่งในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาเสริมการให้บริการลูกค้า

บัญชีเดินสะพัดก็คือบัญชีเงินฝากที่เบิกจ่ายเงินด้วยเช็คนั่นเอง ถ้าหากท่านอยากเห็นว่าหน้าตาของสมุดบัญชี รวมทั้งการลงบัญชีในยุคแรกๆ ว่าเป็นอย่างไร ขอเชิญมาชมได้ที่พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทยนะค่ะ เปิดทุกวันทำการของธนาคาร แล้วพบกันฉบับหน้าค่ะ

การเดินทางของเงินตรา

เงินกระดาษ : แ beng กั แรกของสยาม

เยาวพา นิลพัธุ์

อะไรเอ่ย แค่แผ่นกระดาษพิมพ์ลวดลาย แต่ใครๆ ก็อยากได้ไว้ครอบครอง ใช่แล้วค่ะ ก็ธนบัตรหรือที่เรารู้จักกันติดปากว่า “แบงก์” ไงล่ะคะ

จุดเริ่มต้นของแบงก์บนโลกใบนี้มีวิวัฒนาการมาจากใบรับฝากเงิน หรือใบจำพวกหลักฐานการรับฝาก และการแลกเปลี่ยนทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น ใบสั่งจ่ายเงิน ตัวแลกเงิน เพราะว่าสะดวกปลอดภัยไม่ต้องนับและขนย้ายเหรียญจำนวนมาก เมื่อผู้คนจำนวนมากเชื่อถือในมูลค่า กระดาษแทนเงินเหล่านี้เลยได้รับความนิยมไปโดยปริยายค่ะ

และแบงก์ก็ได้เริ่มเยี่ยมหน้ามาถึงสยามประเทศในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) เมื่อปี พ.ศ. 2396 ครั้งนั้นด้วยความที่สยามเริ่มเปิดประเทศมากขึ้นประกอบกับในช่วงนั้นเกิดเงินพดด้วงปลอมระบาด รัชกาลที่ 4 จึงโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์เงินกระดาษขึ้นใช้ เรียกว่า “หมาย” ลักษณะ

ทำด้วยกระดาษปอนด์สีขาวรูปสี่เหลี่ยม พิมพ์ลวดลายด้วยหมึกทั้ง 2 ด้าน และประทับตราพระราชลัญจกรประจำแผ่นดินตราจักรและพระราชลัญจกรมหามงกุฎประจำรัชกาล มี 3 ราคาคือ หมายราคาต่ำ หมายราคาต่ำลึง และหมายราคาสูง มีตัวหนังสือบอกราคาทั้งสิ้น 12 ภาษาด้วยกัน มีทั้ง ภาษาไทย จีน ละติน อังกฤษ ฮินดู มลายู เขมร พม่า รามัญ ลาว มอญ และสันสกฤต ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่เข้ามาค้าขาย นอกจากนี้ยังทำตราคูนนูนรูปเงินเฟื้องไว้ที่ขอบของหมายแต่ละฉบับตามจำนวนเท่ากับมูลค่าของหมายนั้นๆ เพื่อประโยชน์สำหรับคนตาบอดอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าเสียดายว่า “หมาย” นั้น ไม่ได้รับความนิยม เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เคยชิน เพราะเคยใช้แต่เงินพดด้วงกับหอยเบี้ย พอมีเงินกระดาษหน้าตาแปลกๆ เข้ามาจึงไม่เป็นที่แพร่หลาย

ต่อมาในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) หลังจากการเปิดประเทศก็เกิดภาวะขาดแคลนเงินปลีกเนื่องจากการขยายตัวอย่างมากของการค้าจากยุโรป ในขณะที่เงินตราของสยามมีเพียงพดด้วงและเหรียญกษาปณ์ ซึ่งสยามก็ไม่สามารถผลิตเงินได้ทันตามความต้องการ ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจึงได้รับอนุญาตให้นำ “บัตรธนาคาร” มาชำระหนี้ในสยามประเทศ เมื่อใช้มากเข้าประชาชนทั่วไปก็เริ่มคุ้นเคยกับการใช้เงินในรูปแบบกระดาษ เมื่อรัฐบาลนำธนบัตรรุ่นแรกออกมาใช้เมื่อปี พ.ศ. 2445 จึงประสบความสำเร็จในการใช้เงินรูปแบบใหม่นี้ค่ะ

จากจุดกำเนิดของ “หมาย” ในครั้งนั้นทำให้เรามีธนบัตรรูปแบบต่างๆ สวยงามหมุนเวียนใช้ทั่วไปอย่างแพร่หลายตราบนทุกวันนี้

ที่มา :

ยุวดี ศิริ. “แบงก์ปลอม เงินปลอม อัฐปลอม.” ศิลปวัฒนธรรม 30 (กุมภาพันธ์ 2552), 38 - 43.

นวรรดี เลขะกุล. เมีย บาท กษาปณ์ แบงก์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984), 2547. 13 นิลพัธุ์กับคุณ

ชวนกันรู้ข้อมูลจดหมายเหตุ ตราตั้งพระครุฑพ่าห์

รวบรวมโดย อัจฉรา เกษมศรี ณ ออยุธยา

ตามคติไทยโบราณ เชื่อว่าครุฑเป็นสัตว์หิมพานต์ เป็นพญาแห่งนกที่เป็นพาหนะของพระนารายณ์ มีรูปเป็นครึ่งคนครึ่งนกอินทรี มีความสำคัญและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตคนไทยมาแต่โบราณกาล ตามความเชื่อว่า ครุฑเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ เพราะไทยได้รับอิทธิพลจากประเทศอินเดียที่ถือว่าพระมหากษัตริย์คืออวตารของพระนารายณ์

เรามักจะพบเห็นพระราชลัญจกรพระครุฑพ่าห์ใช้สำหรับประทับทักกับพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ รวมทั้งยังใช้ตราครุฑเป็นสัญลักษณ์ประดับตามที่ต่างๆ เช่น หน้าบันพระมหาลาสาท บนธงมหाराช บนรถพระที่นั่ง บนหนังสือราชการ บนธนบัตร และเหรียญต่างๆ นอกจากนี้ยังใช้น้ำอาครธนาคร ท้างร้านบางแห่งที่ได้รับพระราชทานตราตั้ง เป็นต้น

ธนาครไทยพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินอีกแห่งหนึ่งที่มีตราครุฑพ่าห์ตั้งอยู่ที่อาคารของธนาครซึ่งมีที่มาคือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานอำนาจพิเศษให้จัดตั้ง

“บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัด” และได้พระราชทาน “ตราอาร์มแผ่นดิน” เป็นตราประจำของบริษัท มีความพิเศษว่า “ตั้งโดยพระบรมราชานุญาต” หรือภาษาอังกฤษว่า “Incorporated by Royal Charter” ซึ่งเป็นธนาครแห่งแรกและแห่งเดียวของคนไทยที่ใช้ตราอาร์มแผ่นดิน เป็นตราประจำบริษัทตั้งแต่เริ่มแรก

“ตราอาร์มแผ่นดิน” เป็นตราแผ่นดินที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2416 ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเขียนลายตราพระราชลัญจกรชั้นใหม่ เป็น “ครุฑพ่อน้ำอืด” และเป็นตราวงกลม โดยตัดรูปพระนารายณ์ร่มทั้งนาคที่เคยปรากฏอยู่แต่เดิมออกไป คงเหลือแต่รูปครุฑ ซึ่งเขียนเป็นรูปครุฑรำตามแบบครุฑเขมร พื้นเป็นลายเปลวไฟ เพื่อให้สมกับคำว่า “พระครุฑพ่าห์” และมีพระราชประสงค์ที่จะให้ใช้ตรานี้เป็นตราแผ่นดินการสืบไป จะได้ไม่ต้องสร้างขึ้นใหม่เมื่อเปลี่ยนรัชกาลและตราพระครุฑพ่าห์ตามรูปแบบดังกล่าวนี้เองที่ได้รับการสืบทอดมาจนถึงยุคปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเทวภิกษุณิมิต (ฉาย เทียมคิลปะชัย) เป็นผู้เขียนตราครุฑถวายใหม่ โดยยังคงใช้ตราครุฑเดิมแบบสมัยรัชกาลที่ 5 แต่เพิ่มพระปรมาภิไธยตามขอบรอบพระราชลัญจกรและเปลี่ยนพระปรมาภิไธยที่ชอบพระราชลัญจกรให้ตรงตามรัชกาล และให้ยึดถือเป็นแบบอย่างมาจนถึงปัจจุบัน โดยพระราชลัญจกรพระครุฑพ่าห์ประจำรัชกาลจะสร้างขึ้นใหม่เมื่อพระมหากษัตริย์ได้รับการบรมราชาภิเษกแล้วเท่านั้น

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงยกเลิกตราอาร์มแผ่นดิน และได้เปลี่ยนเป็น “ตราครุฑพ่าห์” บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกั๊ด ก็ได้ใช้ตราครุฑพ่าห์โดยมีข้อความว่า “ตั้งโดยพระบรมราชานุญาต” เช่นเดิมจนกระทั่งเป็น “ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)” ในปัจจุบัน

มีหน่วยงานภาคเอกชน บริษัท ห้าง ร้าน ใหญ่ๆ บางแห่งมีรูปพระครุฑพ่าห์ประดับที่หน้าอาคารของตน ซึ่งธรรมเนียมในการขอพระราชทานตราตั้งนี้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่ผู้ประกอบธุรกิจการค้าที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงใช้สอยในกิจการราชสำนัก เช่น ช่างทองหลวง และช่างถ่ายรูปหลวง ซึ่งในสมัยนั้นได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ตราแผ่นดิน ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 6 พระองค์ทรงเปลี่ยนมาใช้ตราครุฑพ่าห์แทน เครื่องหมายตราตั้งในยุคนั้นจึงแปรเปลี่ยนเป็นรูปครุฑพ่าห์ด้วยเช่นกันดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

ตราตั้งห้างเป็นรูปครุฑพ่าห์มีข้อความว่า “**โดยได้รับพระบรมราชานุญาต**” อยู่เบื้องล่างแห่งตรานั้น ถ้าเป็นห้าง ร้าน บริษัทในต่างประเทศจะใช้คำว่า “**By Appointment to His Majesty the King of Thailand**” ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงเกียรติภูมิอันสูงสุดของผู้ได้รับ

สำหรับระเบียบการขอพระราชทานตราตั้งนี้ มีประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 56 ปี พ.ศ. 2482 โดยจอมพล

ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และต่อมาได้มีการออกพระราชบัญญัติเครื่องหมายครุฑพ่าห์ พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติเครื่องหมายครุฑพ่าห์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ซึ่งระบุไว้ว่า

“ผู้ที่จะได้รับพระราชทานตราตั้งนั้น จะต้องอยู่ในฐานะนิติบุคคล หรือได้จดทะเบียนแล้วโดยชอบด้วยกฎหมาย และผู้ประกอบกิจการที่ได้จัดตั้งเป็นนิติบุคคล มีฐานะการเงินดี เป็นที่น่าเชื่อถือแก่มหาชนมาช้านาน ประกอบการค้าขายโดยสุจริต ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ไม่มีหนี้สินรุงรัง นอกจากนี้ยังต้องเคยติดต่อกับกรมกองต่างๆ ในราชสำนักมาก่อนด้วยความจงรักภักดีในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

เมื่อทำเรื่องขอพระราชทานโดยยื่นต่อสำนักพระราชวังแล้ว หากได้รับพระบรมราชานุญาต นายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้ออกหนังสือตราตั้งให้

ตราตั้งห้างร้านแต่ก่อนถือว่าพระราชทานแก่บุคคลที่เป็นเจ้าของ เมื่อบุคคลผู้นั้นเสียชีวิต หรือเลิกกิจการก็หมดสิทธิ์ใช้ตราตั้ง ปัจจุบันอนุโลมการหมดสิทธิ์ใช้ตราตั้งนั้นเมื่อเลิกล้มกิจการ แต่ถ้าบริษัทนั้นๆ มิได้ตั้งอยู่ในคุณธรรมประกอบกิจการทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ชาติ หรือเสื่อมเสียเมืองพระยุคลบาท ก็อาจโปรดเกล้าฯ ให้เรียกตราตั้งนั้นคืนได้ เพราะการพระราชทานเป็นพระมหากษัตริณาธิคุณส่วนพระองค์

จนถึงวันนี้ มีบริษัท ห้าง ร้านเอกชนที่ได้รับพระราชทานตราตั้งแล้วจำนวนมาก นับเป็นความภาคภูมิใจของหน่วยงานที่ควรจะได้สำนึกตระหนักในพระมหากษัตริณาธิคุณ โดยการปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อที่จะได้มีส่วนในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ให้สมกับที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงไว้วางพระราชหฤทัยตลอดไป

ในหोजดหมายเหตุราชหฤทัย ธนาคารไทยพาณิชย์ มีเอกสารจดหมายเหตุที่มีเครื่องหมายทั้งตราอาร์มแผ่นดิน และตราครุฑพ่าห์ปรากฏบนเอกสารสำคัญของธนาคาร ซึ่งผู้อ่านสามารถใช้บริการ ศึกษา ค้นคว้าเอกสารดังกล่าวได้จากหोजดหมายเหตุค่ะ

ที่มา :

- วิสุทธิจิตรา วานิชสมบัติ. “เห็นครุฑ” ความรู้คือประทีป 4 (2541), 2 - 9.
- ส. พลายน้อย. “ครุฑ สัญลักษณ์ทางราชการ” ความรู้คือประทีป 4 (2541), 10 - 13.
- หนังสือ 108 ของคำถาม เล่ม 6. กรุงเทพฯ : สารคดี, 2541.
- <http://www.museum.coj.go.th/malao/crut.html>

รู้เรื่องราว

คุณอาภรณ์ กฤษณามระ

ธิดา ศิริกษา

จากฉบับที่ผ่านมาได้เสนอเรื่องผู้จัดการคนไทยคนแรกของบริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกั๊ด หรือธนาคารไทยพาณิชย์คือ คุณเล้ง ศรีสมวงศ์ ไปแล้ว ฉบับนี้ ผู้เขียนขอนำเสนอประวัติของผู้จัดการท่านต่อมา ซึ่งดำรงตำแหน่งยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ของธนาคารเลยทีเดียว บุคคลท่านนั้นคือ อำมาตย์โท ศาสตราจารย์อุปการคุณ อาภรณ์ กฤษณามระ หรือที่ชาวไทยพาณิชย์มักรู้จักกันในนามคุณอาภรณ์ กฤษณามระ

คุณอาภรณ์ กฤษณามระ กำเนิดที่จังหวัดเชียงใหม่ เรียนหนังสือชั้นมูล (ชั้นประถมเบื้องต้น) ที่โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ต่อมาย้ายมาเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนสวนกุหลาบ ในปี พ.ศ. 2465 ได้สอบชิงทุนกรมรถไฟหลวงไปศึกษาต่อทางแพทย พานิชยศาสตร์ และภาษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย

แมนเชสเตอร์ ณ ประเทศอังกฤษ ได้รับปริญญา B.A. Com เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ศึกษาภาษาฝรั่งเศสที่มหาวิทยาลัยเกรอน็อบลอะ (Grenoble) ประเทศฝรั่งเศส และได้ศึกษาภาษาเยอรมันเพิ่มอีกภาษาหนึ่งด้วย เมื่อศึกษาจบแล้วกลับมารับราชการอยู่กรมรถไฟแผนกเดินรถ ต่อมาในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2473 ท่านได้ลาออกมาทำงานที่บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกั๊ด ในตำแหน่งรองสมุห์บัญชีโดยได้รับสิทธิต่างๆ เท่ากับชาวต่างประเทศที่ทำงานให้ธนาคารในขณะนั้น คือพักผ่อนและเดินทางไปต่างประเทศได้ 6 เดือนต่อทุกๆ 3 ปี

ตลอดระยะเวลาที่ท่านได้ปฏิบัติงานที่ธนาคารไทยพาณิชย์นั้น เป็นช่วงเวลาที่ธนาคารต้องฝ่าฟันอุปสรรค ปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาจากภาวะสงครามโลก

ที่ท่านได้ออกแบบให้มีบริเวณต่างๆ อย่างเหมาะสม คล้ายกับที่ต่างประเทศ

ในสมัยคุณอาภรณ์เป็นผู้จัดการใหญ่ธนาคาร ไทยพาณิชย์มีธนาคารสาขาที่เปิดใหม่ดัดแปลงโยกย้าย จำนวน 25 สาขา

คุณอาภรณ์ กฤษณามระ เป็นผู้จัดการใหญ่ตั้งแต่ พ.ศ. 2487 - 2515 รวม 28 ปี รวมระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานที่ธนาคารไทยพาณิชย์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2473 - 2515 เป็นเวลา 42 ปี

ภารกิจที่ท่านได้ทำให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น มีมากมาย เช่น ในปี พ.ศ. 2481 คุณอาภรณ์ได้เป็น กรรมการในการก่อตั้งแผนกวิชาการบัญชีและพาณิชย์ คณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งต่อมาได้รับการประกาศให้แยกแผนกวิชาการบัญชีและพาณิชย์ ออกจากคณะอักษรฯ ตั้งเป็นแผนกอิสระวิชาการบัญชี และพาณิชย์ ขึ้นตรงต่อมหาวิทยาลัย และได้รับการสถาปนาเป็นคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเวลาต่อมา

ท่านได้สอนรายวิชาการธนาคาร วิชาการเขียนธุรกิจ เป็นกรรมการประจำคณะพาณิชย์ศาสตร์ฯ เป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัย เป็นคณบดีคณะพาณิชย์- ศาสตร์และการบัญชี เป็นผู้อำนวยการวางโครงการ จัดตั้งคณะเศรษฐศาสตร์ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษา คณะกรรมการประจำคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี และท่านได้รับพระราชทานปริญญาศรีสุศาสตร์ดุษฎี บัณฑิตกิตติมศักดิ์ เมื่อ พ.ศ. 2510 ในวาระที่จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยตั้งมาครบ 50 ปี

ท่านถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2515 รวมอายุ 68 ปี 11 เดือน

นับว่าท่านเป็นผู้มีคุณูปการอย่างมากกับธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเช่นเคยค่ะ พิพิธภัณฑสถานชาติไทยของเราก็ไม่พลาดที่จะจัดแสดง ภาพของท่านไว้ด้วย ขอเชิญทุกท่านมาเยี่ยมชมได้ ตลอดเวลาทำการค่ะ

ปัญหาในการดำเนินการขยายสาขาไปยังภูมิภาคต่างๆ และในระหว่างที่ยังไม่มีสำนักงานใหญ่แห่งใหม่ ได้มีการกระจายหน่วยงานไปอยู่ตามสาขาต่างๆ เนื่องจาก ธนาคารมีการขยายงานมากขึ้น จนกระทั่งได้ก่อสร้าง สำนักงานใหญ่ที่ถนนเพชรบุรี

คุณอาภรณ์ได้เดินทางไปต่างประเทศหลายครั้งด้วยกัน เพื่อไปศึกษาดูงาน และเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับธนาคาร ต่างประเทศ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี สวิตเซอร์- แลนด์ และได้นำความรู้ต่างๆ มาประยุกต์ใช้ ดังจะ เห็นได้จากการจัดพื้นที่ของสำนักงานใหญ่ถนนเพชรบุรี

ที่มา :

ชีวประวัติของศาสตราจารย์อุปการ คุณอาภรณ์ กฤษณามระ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยเซมม, 2516.
นวพร เรื่องสกุล. 100 ปี จากบุคคลิกไทยพาณิชย์. กรุงเทพฯ : ธนาคารไทยพาณิชย์, 2550.

ห้องรับแขก

รัตนา ดัรริภา

01

02

03

04

06

สวัสดีปีใหม่ค่ะ ห้องรับแขกฉบับนี้ขอนำภาพความประทับใจของน้องๆ ตั้งแต่เดือนตุลาคมจนถึงสิ้นปี ซึ่งพีธีรภัณฑฯ ได้จัดแสดงนิทรรศการตลอดในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ตั้งแต่กิจกรรม “หัวหิน - กรุงเทพฯ 2010” ซึ่งพีธีรภัณฑฯ ราชอาณาจักรไทยจัดร่วมกับกลุ่มศิลปินหัวหินเมื่อเดือนกันยายน - ตุลาคม 2553 ต่อด้วยนิทรรศการ “โลกสีเขียว” ครั้งที่ 3 หัวข้อ โลกร้อนแบบพอเพียง ที่พีธีรภัณฑฯ ราชอาณาจักรไทยจับมือกับองค์การพีธีรภัณฑฯ วิทยาศาสตร์ จัดขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา รวมไปถึงนิทรรศการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จัดแสดงให้ท่าน

เข้ามาชมอยู่ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2553 ถึง 14 มกราคม 2554

เนื่องจากเนื้อที่สำหรับรูปภาพคอลัมน์นี้มีจำกัด นำภาพมาลงได้เพียงบางส่วนเท่านั้น หากใครจะได้ไม่เต็มภาพปรากฏในเล่มนี้ก็อย่าเสียใจไปนะค่ะ พีธีรภัณฑฯ ภูมิใจค่ะ

ขอให้ความสุขตลอดปีใหม่ 2554 แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าค่ะ

07

08

09

10

11

12

- 01 โรงเรียนนวลวรรณศึกษา
- 02 โรงเรียนดุสิตพัฒนศึกษการนนทบุรี
- 03 โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี
- 04 โรงเรียนผ่องสุวรรณวิทยา สายไหม
- 05 โรงเรียนเทพประทานพร
- 06 โรงเรียนสุเหร่าหัวหมากน้อย

- 07 โรงเรียนทักษิณบริหารธุรกิจ
- 08 โรงเรียนไทยโยธยาบริหารธุรกิจ
- 09 โรงเรียนวัดเทวสุนทร
- 10 มหาวิทยาลัยพายัพ
- 11 โรงเรียนวัดราชนัดดา
- 12 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

เพื่อนพิพิธภัณฑ

“พิพิธภัณฑราเม็ง” อร่อยและมีชีวิต ณ แดนอาทิตย์อุทัย

จันทร์พิณ จันทน

ว่ากันว่า ญี่ปุ่น เป็นชาติหนึ่งในโลกที่มักจะทำอะไรแบบ “รู้ลึกรู้จริง” อยู่เสมอ ฉะนั้น “เรื่องเล็กๆ” ที่หลายคนมองข้าม คนญี่ปุ่นอาจนำมาเป็น “เรื่องใหญ่” สร้างปรากฏการณ์ที่ทั้งน่าสนใจ และสร้างแรงบันดาลใจให้ใครต่อใครอีกไม่รู้จบ เหมือนที่ “พิพิธภัณฑราเม็ง” ของญี่ปุ่น เป็นที่มาของ “เพลินวาน” บ้านเรา เป็นต้น

พิพิธภัณฑราเม็งที่วานี้ อยู่ในจังหวัดโยโกฮาม่า สมศักดิ์ศรีอย่างยิ่งที่จะนิยามว่าเป็น “พิพิธภัณฑมิชิวิต” เนื่องจากผู้ไปเยือนจะได้เข้าถึงทั้งรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส แบบครบครัน อยากรู้เรื่องที่มาและพัฒนาการของราเม็ง...ก็ได้รู้ อยากจับต้องจนถึงจับจ่ายทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับบะหมี่ ที่นี้ก็จัดให้ และไฮไลท์เด็ด หากอยากเข้าถึงซึ่งรสชาติอันหลากหลายของราเม็งสุดล้ำเลิศจากทั่วแดนอาทิตย์อุทัย ในบรรยากาศย้อนยุค ที่นี่คือคำตอบ!

ก้าวแรกที่เหยียบย่างเข้าไปในพิพิธภัณฑแห่งนี้ ที่ขั้นแรกเราจะได้พบกับสารพัดองค์ความรู้และข้าวของทุกอย่าง

ที่เกี่ยวข้องกับราเม็ง เห็นพัฒนาการตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เห็นการใช้เทคโนโลยีไฮเทค เห็นถ้วยโถโอชาม เห็นโฆษณา เกม และเห็นว่ามีอะไรหลายอย่างที่น่าซอบติดไม้ติดมือกลับบ้าน

พลันเมื่อเราเดินต่อไปยังชั้นใต้ดินทั้ง 2 ชั้น ก็เหมือนเข็มนาฬิกาเดินถอยหลัง พาย้อนเวลาไปราว 50 ปีที่แล้วที่ชิคาโก ซึ่งเป็นย่านของชนชั้นแรงงาน เห็นร้านรวงเล็กๆ ทั้งร้านขายราเม็ง ร้านขายขนม ร้านขายของเล่น และของที่ระลึก ที่เต็มไปด้วยสีสันบรรยากาศย้อนยุค แต่การมาถึงพิพิธภัณฑราเม็งนี้จะสมบูรณ์แบบไม่ได้เลย หากขาดขั้นตอนของการสั่งราเม็งจากร้านใดร้านหนึ่งมาลิ้มลอง!

ร้านราเม็งทั้ง 9 ร้านที่อยู่ในพิพิธภัณฑแห่งนี้ เป็นการคัดสรรจนได้ “ยอดฝีมือ” ตัวจริงจากทั่วประเทศ ญี่ปุ่นที่มีนับหมื่นร้าน เป็นของดีที่โดดเด่นจากแหล่งต่างๆ อาทิ โตเกียว ฮอกไกโด คานากาว่า ฟูกูโอกะ วากายามา ฯลฯ ฉะนั้น เรื่องของรสชาติอันเด็ดดวง

จึงไม่อาจปฏิเสธได้ เรียกว่า เป็นศูนย์รวมต้นตำหรับ ความอร่อยของราเม็งสไตล์ญี่ปุ่นขนานแท้ สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นได้อย่างดีเยี่ยม ไม่ว่าจะเป็นน้ำซุปแบบกระดูกหมู เต้าเจี้ยว ซอสถั่วเหลือง ก็อร่อยล้ำทั้งนั้น หากไปเยือนกันหลายคน แนะนำว่าให้สั่งแล้วรับประทานด้วยกัน จะได้มีโอกาสลองลิ้มหลายร้าน หลากรส เพราะแต่ละร้านจะให้เยอะมาก และถึงแม้ที่นี่จะมีกลิ่นอายของการย้อนยุคเพียงใด แต่ในการสั่งอาหารก็ยังคงมีความทันสมัย สไตล์ “หยอดเหรียญ” เมื่อหยอดเหรียญเสร็จ ก็จะได้บัตรคิวมา นั่งรอไปดื่มด่ำบรรยากาศย้อนยุคไป ไม่ก็อดใจ ก็จะได้พิสูจน์รสชาติความอร่อยของราเม็งที่นี่ ว่าสมคำร่ำลือเพียงไร!

ได้ความรู้คู่ความอร่อย ได้เปิดโลกทัศน์ประสบการณ์ ได้เห็นว่าชาติอื่นเมืองอื่นเขาเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ และการเรียนรู้ขนาดไหน ได้ตระหนักว่าเอกลักษณ์และตัวตนของแต่ละชาติ คือสิ่งที่มีคุณค่าเสมอ โดยเฉพาะกับประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมถึงได้เห็นตัวอย่างของการใช้เทคโนโลยีแห่งอนาคตมาหล่อเลี้ยงรากเหง้าแห่งอดีตได้อย่างงดงาม!

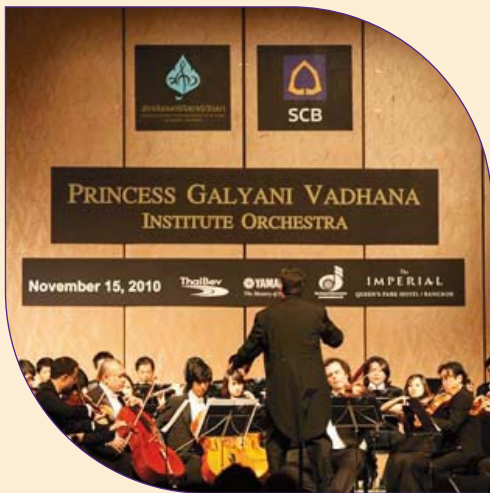
พิพิธภัณฑ์ราเม็ง เก็บค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 300 เยน เด็ก 100 เยน (ไม่รวมอาหารและเครื่องดื่ม) เปิดบริการตั้งแต่ 11.00 น. - 23.00 น. โดยหยุดวันอังคาร ยกเว้นเป็นวันหยุดราชการ สนใจข้อมูล คลิกเข้าไปเยี่ยมชมกันก่อนได้ที่เว็บไซต์ www.raumen.co.jp

หากได้มีโอกาสไปเยือนแดนอาทิตย์อุทัย แล้วอยากมีชีวาไปกับพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต ก็อยากชวนให้ไปเยือนพิพิธภัณฑ์ราเม็งแห่งนี้นักันนะคะ อาจมีแรงบันดาลใจกลับมาสร้างอะไรดีๆ ต่อที่บ้านเราจะ!

กระจายข่าว

ธนาคารไทยพาณิชย์ ร่วมกับ สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา จัดแสดงดนตรีคลาสสิก น้อมรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ประจำปี 2553

ปรีชพรรณ วรธนะวาสิณ

สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร ร่วมกับ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จัดงานแสดงดนตรีคลาสสิกสถาบันกัลยาณีวัฒนา ซึ่งเป็นการแสดงผลงานของ Beethoven และ J. Rodrigo อำนวยเพลงโดย Leo Phillips และเดี่ยวกีตาร์คลาสสิก โดยเอกชัย เจียรกุล ณ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

การแสดงดนตรีคลาสสิกครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อน้อมรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณีวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในฐานะองค์อุปถัมภ์วงการดนตรีคลาสสิกของประเทศไทย รวมถึงเพื่อส่งเสริมการสร้างนักดนตรีอาชีพ และเปิดเวทีให้มีการจัดแสดงของนักเรียนนักศึกษา

มีโปรแกรมการแสดง ประกอบด้วย การแสดงผลงานของ Beethoven : Egmont Overture, J. Rodrigo : Fantasia para un gentilhombre และ Beethoven : Symphony No. 8 อำนวยเพลงโดย Leo Phillips และเดี่ยวกีตาร์คลาสสิก โดยเอกชัย เจียรกุล บรรเลงโดยนักดนตรีจากสถาบันกัลยาณีวัฒนา ซึ่งได้รับความสนใจจากนักเรียน นักศึกษา ประชาชน และแขกกรับเชิญเป็นอย่างดี โดยมี ฯพณฯ พลเรือเอก ม.ล. อัครนิมิต ปรามิขะ องคมนตรี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ คุณหญิงไขศรี ศรีอรุณ คุณหญิงวรรณาสิริวัฒนภักดี ให้เกียรติร่วมในพิธี และคุณอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี คุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรม กรรมการบริหาร และ Dr. Ellen Nora Ryan ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ให้การต้อนรับ

ใบสมัครสมาชิก

สมาชิก จุลสาร เพลิน'พริกกันท์

รายละเอียดผู้สมัคร

ชื่อ.....นามสกุล.....
อายุ.....ปี เพศ ชาย หญิง
บ้านเลขที่..... หมู่บ้าน.....
ตรอก/ซอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....
email.....
ลักษณะงาน/ตำแหน่งงาน.....

รายละเอียดสำหรับการจัดส่งจุลสาร

เลขที่..... อาคาร.....
ตรอก/ซอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
e-mail.....

ผู้จัดทำขอสงวนสิทธิ์ในการจัดส่งตามความเหมาะสม
(ใบสมัครสมาชิกนี้สามารถถ่ายเอกสารได้)

พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์

เลขที่ 9 ถนนรัชดาภิเษก แขวง/เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0 2544 4525-7 โทรสาร 0 2544 4068

www.thaibankmuseum.or.th
email: webmaster@thaibankmuseum.or.th